

Situatieanalyse kinderen en jongeren in Caribisch Nederland

Sinds de situatieanalyse over de rechten van kinderen in Caribisch Nederland uit 2013, staan kinderrechten op de politieke agenda. De Nederlandse overheid en de openbare lichamen hebben tal van beleidshervormingen en -programma's doorgevoerd om de situatie van kinderen op de drie eilanden te verbeteren. Voorbeelden van vooruitgang zijn het behalen van de basiskwaliteit van alle scholen, de aandacht voor het armoedevraagstuk en de ontwikkelingen en investeringen in de kwaliteit van en de toegang tot kinderopvang.

Op basis van de situatieanalyse uit 2019 zijn de volgende drie kritische kernpunten geïdentificeerd:

- (i) Vanwege beperkte beschikbaarheid van data, is het moeilijk vast te stellen welke rechten aan kinderen worden ontnomen of welke impact alle initiatieven sinds 2013 op het leven van kinderen hebben gehad. Zonder nulmeting en trends is het bijvoorbeeld moeilijk te bepalen of minder kinderen het slachtoffer van kindermishandeling zijn of dat er minder kinderen met ontberingen worstelen die het gevolg zijn van armoede;
- (ii) De coördinatie tussen ministeries en die tussen de ministeries en de openbare lichamen zou beter kunnen worden afgestemd op eiland specifieke prioriteiten en sector overschrijdende doelstellingen;
- (iii) Er zijn verschillende hiaten in de wetgeving en beleidsomgeving. Op het gebied van kinderscherming is de definitie van kindermishandeling, noch een nadere omschrijving van de verantwoordelijkheden van verschillende actoren in het kinderschermingssysteem en de diensten die aan slachtoffers van huiselijk geweld moeten worden verleend opgenomen in een wet. Op het gebied van onderwijs, zijn er in Caribisch Nederland geen normen vastgesteld voor onderwijsresultaten.

Op basis van de situatieanalyse uit 2019, zijn 30 aanbevelingen opgesteld voor de Nederlandse overheid en de openbare lichamen. Als deze zijn uitgevoerd, zal dit er toe leiden dat de impact van toekomstige initiatieven gericht op het verbeteren van het welzijn van kinderen kan worden gemeten. Daarnaast zullen alle inspanningen goed gecoördineerd zijn en het noodzakelijke wetgevende kader en beleidsomgeving in plaats. Per verantwoordelijke actor worden de volgende 7 aanbevelingen geprioriteerd:

VWS & J&V : (i) voer een juridische analyse uit op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling, en verduidelijk hoe en wanneer het Verdrag van Istanbul voor Caribisch Nederland zal worden geratificeerd; en (ii) ontwikkel een alomvattend wettelijk kader.

OCW : versnel de ontwikkeling van een gezamenlijke visie en actieplan voor het meten en interpreteren van leerresultaten voor het Nederlands, Papiaments, Engels en rekenen, en rapporteer regelmatig over de voortgang en de resultaten aan belanghebbenden.

Openbare lichamen : ontwikkel een coherent, geïntegreerd en gecoördineerd jeugdbeleid met een monitorings- en evaluatiekader.

BZK : versterk de coördinatie op het gebied van kinderrechten in het algemeen en kinderscherming in het bijzonder vóór de introductie van nieuwe initiatieven op de eilanden.

SZW : Voer een analyse uit van kinderen die in armoede leven om de datakloof te dichten.

Ministeries en openbare lichamen tezamen : versterk de rol van het CBS en verhoog de middelen die hen in staat stelt om de capaciteit binnen de openbare lichamen op te bouwen, zodat de benodigde data systematisch kan worden gegenereerd en de Jeugdmonitor Caribisch Nederland op lange termijn basis kan worden uitgebreid.

Factsheet

Hieronder worden de resterende 23 aanbevelingen vermeld die gelijkelijk van belang zijn voor het verbeteren van de situatie van kinderen in Caribisch Nederland. Alle geformuleerde aanbevelingen hebben betrekking op (i) de wet- en regelgeving, (ii) coördinatie vanuit de overheid, (iii) genereren van feiten, dataverzameling, monitoring en beheer, (iv) versterking van diensten en capaciteitsopbouw, en (v) bewustwording en participatie.

VWS :

- Voer onderzoek uit naar het welzijn, het gedrag, en mentale en seksuele gezondheid van adolescenten.
- Onderwijs professionals in hoe ze een gesprek met misbruikte kinderen kunnen aangaan.
- Bekijk of in de meldcode onder meer een kindcheck kan worden opgenomen, zodat het 5-stappenplan in gevallen van huiselijk geweld ook rekening houdt met het belang van het kind.
- Verhoog de kwaliteit van de dienstverlening mbt kinderbescherming en inspecteer deze regelmatig; stimuleer de samenwerking tussen de autonome landen en Caribisch Nederland.

J&V :

- zorg ervoor dat jeugdige gevangenen (i) gescheiden worden van volwassen criminelen in detentie; (ii) begeleiding, onderwijs en vaardigheidstraining krijgen; en (iii) contact hebben met hun ouders.
- Zet stappen in de richting van een verbod op lijfstraffen, in nauw overleg met de openbare lichamen en in regelmatige dialoog met de lokale bevolking van Caribisch Nederland.

SZW :

- Doe onderzoek naar multidimensionale armoede om basis informatie over armoede te verzamelen, inclusief de onderliggende oorzaken.
- Versterk de multidisciplinaire benadering voor het aanpakken van armoede en het monitoren van armoedebestrijding.
- Draag er zorg voor dat openbare lichamen voldoende capaciteit hebben voor de implementatie van strategieën voor armoedebestrijding.

OCW :

- Ondersteun Middelbare scholen bij de begeleiding van leerlingen die naar het hoger onderwijs of de arbeidsmarkt gaan en bij de implementatie van een volgsysteem voor afgestudeerden.
- Ondersteun scholen bij het integreren van kinderrechtseducatie en participatie in hun curriculum.

Openbare lichamen (met de steun van relevante ministeries):

- Ontwikkel een coördinatie- en monitoringsmechanisme voor het brede scala aan activiteiten op het gebied van kinderbescherming.
- Voer een nulmeting uit naar de houding ten opzichte van geweld tegen vrouwen en kinderen.
- Faciliteer discussies om consensus op te bouwen over definities van diverse vormen van kindermisbruik.
- Gebruik een onderwijsregistratiesystemen om te rapporteren over het aantal voortijdige schoolverlaters.
- Consolideer opvoedondersteunende programma's.
- Breng het belang van vroege stimulatie van kinderen naar de gezinnen en moedige ouders aan om de benadering in de kinderopvang thuis over te nemen.
- Implementeer een langdurig media-initiatief gericht op ouders over het belang van vroege stimulatie van kinderen.

Alle relevante ministeries, inclusief BZK, en de openbare lichamen tezamen :

- Stel lokale overheden in staat om effectiever beleid te maken door mandaten voor het nemen van belangrijke beslissingen, te decentraliseren.
- Voer teambuildingssessies uit tussen de verschillende lagen van de overheid en niet-gouvernementele actoren, wat participatieve beleids- en programmaontwikkeling bevordert, ownership op de eilanden cultiveert en de wederzijdse accountability die nodig is voor langetermijnplanning versterkt.
- Werk samen aan het versterken van het verzamelen, delen en gebruiken van data; bouw voort op de resultaten en aanbevelingen van de situatieanalyse; neem informatie en data over Caribisch Nederland op in nationale publicaties; en gebruik data voor effectieve communicatie.
- Faciliteer consistente consultatiemechanismen met NGO's, de samenleving, kinderen en adolescenten.
- Investeer in een goede nulmeting, een monitorings en evaluatieframework, en rapporteer regelmatig over alle geïntroduceerde initiatieven die zich richten op het verbeteren van de situatie van de kinderen.